

Remand: first appellate Court may record evidence

In a recent judgment the apex Court disagreeing with a judgment of Karnataka High Court opined that even a first appellate Court is competent to record evidence while hearing first appeal. A bench consisting of three judges of the Court overruled the judgment of the Karnataka High Court in remanding the case to trial Court for recording evidence. While remanding the matter to the trial Court, the High Court had directed the Court not only to record additional evidence but also 'to decide the suit afresh by giving its findings in light of the additional evidence adduced'.

Order 41 Rule 28 permits first appellate Court to gather additional evidence. The rule says, "...the first appellate Court may either take such evidence or direct the Court from whose decree the appeal is preferred, or any other subordinate Court, to take such evidence and send it to the appellate Court".

In the judgment and decree of the High Court, the apex Court noticed that there was no specific reason as to why the parties should be relegated to the trial Court to re decide the suit. The only reason which the apex Court could gather was to find out the truth which

Arbitration clause requires strict interpretation

'Arbitration clause is required to be strictly construed', ruled a three judge bench of the apex Court recently. If any clause in the arbitration agreement suggests that there can be no arbitration and if it is demonstrably clear in its intention, then it has to be hounoured, ruled the Court declining to appoint arbitrator in a particular case.

A company engaged in certain commercial activities had availed Fire Industrial all Risk Policy from Oriental Insurance Co Ltd., in respect of the factory situated in Odisha. Clause 13 in the policy related to arbitration. It was a peculiarly worded clause listing out under what circumstances arbitration clause can not be invoked. During the life of the policy the factory was affected by a cyclone named "Phailin". The company suffered loss due to the cyclone. The Company claimed to be reimbursed of its loss. The insurer appointed a surveyor. The surveyor gave report. Thereafter a series of correspondences took place between the insured and the insurer but the insurer did not settle the claim of the insured. The insured therefore, invoked the arbitration clause and called upon the insurance company to concur with the name of the arbitrator whom it had nominated.

The insurer declined either to concur or to nominate its arbitrator. It replied by saying that it has repudiated the claim of the insured and therefore, declined to refer the dispute to the arbitrator.

'No jurisdiction to civil Court under SARFAESI Act' reiterates apex Court

The Supreme Court recently reiterated that when Debt Recovery Tribunal (DRT) or Debt Recovery Appellate Tribunal (DRAT) is seized of a matter covered by the Securitisation and Reconstruction of Financial Assets and Enforcement of Security Interest (SARFAESI) Act, 2002, no civil Court can exercise jurisdiction thereon. The Court was dealing with a matter where the Bombay High Court had ordered for establishment of title by parties in a civil Court even when the DRT and DRAT had ruled against the claimants.

"...no civil Court can exercise jurisdiction to entertain any suit or proceeding in respect of any matter which a DRT or DRAT is empowered by or under this Act to determine and no injunction can be granted by

any Court or authority in respect of any action taken or to be takne in pursuance of any power conferred by or under the Act", ruled a bench of the Court consisting of three judges.

SARFAESI Act is a special enactment brought into force to empower banks and notified financial institutions to deal with bad debts without intervention of Courts. Aggrieved parties may appeal to DRT and to DRAT. Section 34 thereof specifically takes away jurisdiction of civil Courts to deal with any matter which is the subject matter of dispute covered by the Act.

Sec. 34 of the Act "...clearly bars filing of a civil suit", ruled the bench to reiterate the position that

SC's guidelines to arbitrators on rate of interest

The apex Court recently laid down a set of guidelines for arbitrators and Courts to fix rate of interest. The guidelines pertain to 'international commercial arbitration, in the absence of an agreement between the parties on interest', made clear the Court.

"The current practice of awarding Interest in international commercial arbitration is riddled with inconsistencies and is criticized for lack of uniformity in international contracts, there is no consensus on the method or rate of awarding interest", are the factors which necessitated the Court to lay down a set of guidelines.

The Court made clear that the rate of interest awarded must correspond to the currency in which the award is given and must be in conformity with the laws in force in the lex fori, meaning thereby that the rate of interest must be in conformity with the law of the country in which an action is brought.

The court recognized that arbitrator has discretion to award interest. It further said that discretion should be exercised reasonably.

30th year of publication

▶▶2

▶▶2

▶▶2

Remand...

necessitated remand by the High Court. But then, the High Court could have remanded the matter to the first appellate Court instead of the trial Court, reasoned the apex Court. 'The High Court could have issued directions to the First Appellate Court to determine any question of fact including the existence and genuineness the additional evidence.....' reasoned the Court to disagree with the practice of High Courts directly remanding matters to trial Courts by passing first appellate Courts.

In view of its findings on law and considering the length of time for which the parties have been litigating, the apex Court set aside a part of the judgment of the High Court. The appeal was remanded to the High Court ordering that 'the High Court shall frame points on which the additional evidence is allowed to be produced and direct the First Appellate Court to take the additional evidence' and to give finding thereon.

Arbitration clause...

Felt aggrieved, the insured filed application to the High Court under Sec. 11(6) of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 for appointment of an arbitrator to adjudicate the disputes and differences that had arisen between the parties. Though the application was contested by the insurer, the High Court proceeded to appoint an arbitrator.

The said order was assailed by the Oriental Insurance Co Ltd., by of special leave in the instant appeal.

The apex Court held that if a clause in the agreement restricted types of disputes that could be referred to arbitration, the clause has to be respected. The bench further made clear that if the agreement specified only few types of disputes that could be resolved by arbitration, only such disputes should be referred to arbitration and not all types of disputes. Looking at clause 13 of the agreement, the Court understood that only disputes pertaining to quantum of amount paid to indemnify the loss was referable to arbitration. If there was total repudiation of the claim, Clause 13 had not made it amenable to resolution by arbitration. Since there was complete repudiation of claim, "No inference can be drawn that there is some kind of dispute with regard to quantification" ruled the Court. The court accepted the legal position, "...the parties are bound by the clauses enumerated in the policy and the Court does not transplant any equity to the same by rewriting a clause". The Court disagreed to take the view taken by the High Court and allowed the appeal of the insurer.

"In all cases where S.34 petition is after commencement of Amendment Act application for stay having been made under S. 36 therein, will be governed by S.34 as amended and S.36 as substituted. Arbitral proceeding commences under S.21 unless otherwise agreed by parties, when dispute arises between parties for which request for dispute to be referred to arbitration. Arbitral proceedings terminate under S.32(1) by delivery of final arbitral award or by circumstances mention in S. 32(2). Mandate of Arbitral Tribunal terminates with termination of arbitral proceedings, save and except for correction and interpretation of award within bounds of S.33, or making of additional arbitral award as to claims presented in proceedings, but omitted from award. Once this is over, in cases where arbitral award is delivered, such award shall be final and binding on parties and persons claiming under them, under S. 35 of Act. Under S.36, both pre and post amendment, such award shall be "enforced" in accordance with provisions of Code of Civil Procedure, in same manner as if it were decree of Court. It is clear that scheme of Act is materially different from scheme of 1940 Act."

SC distinguishing Arbitration and Conciliation Act, 1996 from earlier Act, 1940

No jurisdiction...

jurisdiction of civil Courts is taken away by the Act.

Alleging that the directors of and M/s Allwyn Alloys Pvt Ltd., created mortgage of a flat in favour of State Bank of India (SBI), an authorised officer of the bank proceeded to attach the property. Two others claiming to be the present owners of the flat in question unsuccessfully appealed to the DRT. Their appeal to DRAT also failed as the DRAT noticed that the housing society concerned contemporaneously recorded the factum of mortgage created by the directors and the company. DRAT further held that the directors and the company legitimately created equitable mortgage of the flat in question in favour of the bank. The appellate tribunal further noticed that the claimants 'failed to file any documentary evidence to establish their subsisting title over the subject flat'. With these observations, the DRAT refused to grant the relief of restraining the bank from auctioning the property.

This ruling of the DRAT was challenged by unsuccessful claimants before the Bombay High Court. The High Court disposed of the writ petition with the direction that the writ petitioners to approach within 8 weeks *proper forum* to get adjudication of the rights of the writ petitioners as contended in the writ petition and within the said period of 8 week they shall file and seek proper interim relief in their favour. 'Till the expiry of 8 weeks the bank shall not proceed with the matter in terms of the order obtained by them before the DRT so far as the property in question', further ruled the Court. It is thus clear that when the Court said 'proper forum', it meant civil Court. The bench thus, also restrained the bank from proceeding under the Act without specifically setting aside the orders of the DRT and DRAT.

Felt aggrieved, the bank through its authorized officer appealed to the Supreme Court with special leave.

After examining the legal position, legality of the order of the Bombay High Court, the apex Court held "... we have no hesitation to acceding to the argument urged on behalf of the Bank that the mandate of Section 13 and, in particular, Section 34 of the Act, clearly bars filing of a civil suit". The Court also noticed that the claimants claimed title to the property in question under an unregistered Memorandum of Understanding dated 13th March 2011 which came into being much after the mortgage created by the directors and the company.

The apex Court set aside the order of the High Court holding that the directions therein are unsustainable.

Letter to the Editor

Sir,

The complainant in a cheque bounce case claimed that he had given hand loan of Rs.3,60,000 to the accused. His evidence reveal that he is a slum dweller, Agarbathi roller in profession, does not have a bank account, does not know his source of fund and does not know the date of lending. He also did not know whether the accused was the owner of the steel factory even though the money was borrowed to overcome the financial distress the company was undergoing. Under the circumstances the Court conducting the trial ought to have found out whether the complainant's claim that the bounced cheque was in respect of any debt or other liability and whether the company was in need of funds. However, the trial Court having missed the point convicted the accused. The Sessions Court in appeal confirmed the conviction.

Whether the incident does not prove the callous and mechanical manner in which the Courts deal without bothering to follow the niceties of appreciation of facts based on the burden of proof to be discharged by the complainant? In such a situation how common man can repose confidence in the courts?

*Dr.S.Nagaraj
Advocate, Bengaluru*

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೮

ಸಂಚಿಕೆ : ೮

ಶಾಲಾಪಾಠನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಛ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಅಶ್ವಿನ-ಕಾರ್ತಿಕ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಂಗಗಳಿಂದ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೩: ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ : ನೌಕರರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ

ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ (moral turpitude)ದ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಖುಲಾಸೆ ಆದ ಆಪಾದಿತನನ್ನು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ನೌಕರಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 'ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಬೇಕಿದೆ' ಎಂದಿದೆ.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೊಬ್ಬರು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು, ನಂತರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಖುಲಾಸೆ ಆದರು ಎಂಬ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ನೌಕರಿ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ತಪ್ಪೆಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಅವರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲೂ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ನಡವಳಿಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಪರಾಧ ಎಸಗುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾನೂನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯಾಚಾರ ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನದ ಅಪರಾಧ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಕೊಲೆ ಏಕೆಲ್ಲ? ಕೊಲೆಯು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧವಾದರೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತಿರುಚುವುದು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವಲ್ಲವೇ? ದಾಖಲೆ ತಿರುಚುವುದು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವಾದರೆ ಚಾಲನಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವುದು ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಚಲಾಯಿಸುವುದು ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವಲ್ಲವೇ? ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿ ಓಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧಗಳಾಗಿ ಬಲ್ಲವು? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂದಾಗಿಯೇ 'ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ'ವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ೧೯೯೭ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಪವನ್ ಕುಮಾರ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿತ್ತು.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪರಿಶ್ಕೇಯಿಲ್ಲ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಇಮ್ರಾನ್ ೨೦೦೦ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಎದುರಿಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಖುಲಾಸೆ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಆ ಮೊದಲೆ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಆರೋಪಿಯು ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಿಕ್ಷಾದ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆರೋಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದ ಆಪಾದನೆ ಇಮ್ರಾನರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕರಣ ಸಂತ್ರಸ್ತೆ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯ

೧೮ನೇ
ವರ್ಷದ
ಪ್ರಕಟಣೆ

ಕಲಂ ೧೨೫, ಸಿಆರ್.ಪಿ.ಸಿ: ಉಹಾತ್ಯಕ್ ಆದಾಯದಂತೆ ಜೀವನಾಂಶ ತಪ್ಪು

ಗಂಡನ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಹಾಲ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದಂತೆ ಆದಾಯ ಉಹಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೨೫ರಂತೆ ಜೀವನಾಂಶ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪೆಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠವೊಂದು ಪಾಟೀಗಳು ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆಸಿದ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಗಂಡನ ಹಿಂದಿನ ನಡುವಳಿಕೆ, ಗಂಡನ ಹಿಂದಿನ ಗೊತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ, ಇವುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ದೆಹಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಜೀವನಾಂಶ ರೂ.೯೦೦೦/-ದಿಂದ ರೂ. ೨೦,೦೦೦/-ಕ್ಕೆ ಜರಿತ ಕಂಡಿದೆ.

ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೨೫ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಪತ್ನಿಗೆ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತತ್ಕಕ್ಷಣ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿ ಅವರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ರಮ. ಇದರಂತೆ ಆದಾಯ ಇದ್ದರೂ ಪತಿ ಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಿರುವ ಜೀವನಾಂಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲ.

೨೦೧೪ರ ಭುವನ್ ಮೋಹನ್ ಸಿಂಘ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನ ಈ

ಅನುಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, 'ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಪತ್ನಿ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ ಬೇರೆಡೆ ಅಲೆಯುವಂತೆ ಆಗದಿರಲು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿರುವ ಉಪಕ್ರಮ ಇದು. ಪತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದಂತಹದೇ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಪತ್ನಿ

ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸಾವು-ಇದೂ ಮರಣಪೂರ್ವ ಹೇಳಿಕೆ

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೭೧ರಂತೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡ ಹೇಳಿಕೆ ಕೂಡ ಮರಣಪೂರ್ವ ಹೇಳಿಕೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಮರಣ ಪೂರ್ವ ಹೇಳಿಕೆ ಆಗುವುದು ಹೇಳಿಕೆದಾರ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ. ಹೇಳಿಕೆ ದಾಖಲಿಸಿದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ನಂತರ ಹೇಳಿಕೆದಾರ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅದೂ ಮರಣಪೂರ್ವ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಮರಣದ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ 'ಮರಣಪೂರ್ವ ಹೇಳಿಕೆ' ಆಗಲು ಕೆಲ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೩೨(೧) ಈ ಬಗ್ಗೆನಿ ಕಾನೂನು. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಮರಣದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ನಂತರ ಹೇಳಿಕೆದಾರ ತೀರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮರಣದ

ನಟ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು ಥಿಶುಂ ಮಾಡಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು ಅಪರಾಧ ಅಲ್ಲ

ಆಕರ್ಷಕ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ಮಲೆಯಾಳ ನಟ ಶ್ರಿಯಾ ವಾರಿಯರ್ ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆದು, ಕೈಯಿಂದ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಥಿಶುಂ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು ಕೆಲ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ವೈರಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ನೆನಪಿದೆಯೇ? ಈ ಹಾಡು ಮಾಹಿಳೆಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಅಪರಾಧವನ್ನೇನೋ ಎಸಗಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

"ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮಲರಾಯ ಪೂವ" ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ಮಲೆಯಾಳಂ ಚಲನಚಿತ್ರ, "ಒರು ಆದಾರ್ ಲವ್" ಗಾಗಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಚಿತ್ರದ ಜಡುಗಡೆಗೆ ಮೊದಲೆ ಈ ಹಾಡು ಯುಟ್ಯೂಬಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇತ್ತು.

"ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮಲರಾಯ ಪೂವಿ" ಹಾಡು ೧೯೭೮ ರಿಂದ ಕೇರಳದ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಡಾಗಿದ್ದು ಈ ಹಾಡಿಗೆ ನಟಿಯೊಬ್ಬಳು ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಅಭಿನಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ, ಇದು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ

ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೯೫ಎ ಪ್ರಕಾರದ ಅಪರಾಧ ಎಂದೂ ಆಪಾದಿಸಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪಲ್ಲನಾಮಾ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ತಮಾನ ವರದಿ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದ ಹಲವು ಕಡೆ ಇಂತಹ ದೂರು ದಾಖಲಾಗುವ ಭೀತಿ ಚಿತ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ, ನಿರ್ಮಾಪಕ ಮತ್ತು ನಟಿಗೆ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩೨ರಂತೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ರದ್ದುಪಡಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ದೂರು ದಾಖಲಿಸದಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೋರಿದ್ದರು.

ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹಾಡಿನ ಚಿತ್ರೀಕರಣದ ಹಿಂದೆ ಯಾರದಾದರೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗೆ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯಿ-
ವಿನ್: ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

ಜನರಲ್ ಡೈರಿ - ಬರೆಯದಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು - ಕಲಂ ೪೪, ಪೊಲೀಸ್ ಕಾಯ್ದೆ - ಇದರ ಲಾಭ ಆಪಾದಿತರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವುದೇ? - ಬರೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವೇ?

ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಕ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಜನರಲ್ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತು ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಪಕ್ಷ. ಬರೆಯದಿರುವ ಲಾಭ ತನಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದಿತು ಆಪಾದಿತರ ಪಕ್ಷ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು:

- ಪ್ರತಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವರ್ತಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ, ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿಮಯವನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೪೪ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಇಡಿ ಪ್ರಕರಣವೇ ಅಸಿಂಧುವಾಗದು.
- ಮಾಹಿತಿ ಬರೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾರಕವೆ ಎಂಬುದು ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗ ಆಗಬೇಕು.
- ಜನರಲ್ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಇರದೆ ಇರುವುದರ ಲಾಭ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕೆ ಎಂಬುದೂ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಹೀಗೆ ಬರೆಯದೆ ಇರುವ ಒಂದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಡಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಮುನ್ನವೇ ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಗದು.

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ - ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು - ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಪಾದಿತನ ಪರ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ಇಲ್ಲ - ಬೇರೆಯವರ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ಅಳವಡಿಕೆ - ಕಲಂ ೩೧೧ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ - ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕರೆಸಬಹುದೇ?

ಕೊಲೆ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಆಪಾದಿತರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಕೀಲರು. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಪಾದಿತನೊಬ್ಬನ ಪರ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಆಪಾದಿತನ ಪರ ಮಾಡಿದ ಪಾಟಿ ಸವಾಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು - ಈ ಆಪಾದಿತನ ಪರ ವಕೀಲರು.

ಈ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ತನ್ನ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ಆಗ ಈ ಆಪಾದಿತನ ಪರ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೩೧೧ ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಾಟಿ ಸವಾಲಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಹಿಂದೆ ಕರೆಸಲು ಕೋರಲಾಯಿತು. ಇದು ತಿರಸ್ಕೃತವೂ ಆಯಿತು.

ಇದು ಸರಿಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಹೇಳಿದ್ದು :

- ಪಾಟಿ ಸವಾಲು ಮಾಡುವುದು ಆರೋಪಿಯ ಹಕ್ಕು.
- ಈ ಹಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಆಪಾದಿತರು ಮಾಡಿದ ಪಾಟಿ ಸವಾಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆಪಾದಿತ ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹದೇ ಕೇಸ್: ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವಕೀಲರ ಬಳಿ ಇರುವ ಹಲವು ಕಕ್ಷಿದಾರರು, ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮನ್ನು 'ಹೆರಾಸ್' ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ದೂರುವದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಹೀಗೆ ದೂರುವ ಕಕ್ಷಿದಾರರು 'ದಯವಿಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪದೆ ಪದೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕು' ಎಂದು ತಮ್ಮ ವಕೀಲರನ್ನು ಕೋರುವುದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೂರು ಮತ್ತೆ ಕೋರಿಕೆ ಎರಡೂ ಕಾನೂನಿನ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಲವು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪದೆ ಪದೆ ಹಾಕಬಹುದೇ? ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ವಾದಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದೇ? ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಡೆಯಬಹುದಾದರೆ, ಹೇಗೆ? ಅಥವಾ ತಡೆಯಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಅವನದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ- ಹೆರಾಸ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇಲ್ಲದೆ?

ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ೧೯೦೮ ರಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ (Civil Procedure Code) ಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಹಿತೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೂಲಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮ ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹದೇ ಕೇಸ್‌ಹಾಕುವ ಚಾಳಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಂ ೧೦ ಮತ್ತು ೧೧ ಇವೆ. ಕಲಂ ೧೦ರಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಕಿದ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಅಂತಹದೇ ದಾವಾ ಹೂಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅಂತಹ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸ್ ದಾಖಲಿಸಿದರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. 'ಅಂತಹದೇ ದಾವಾ' ಎನ್ನಲು ಕೆಲವು ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರೈಸುವಂತಿರಬೇಕು.

- ಎರಡನೆ ದಾವಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ದಾವಾದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಾಗಿರಬೇಕು.
- ಈ ಎಲ್ಲ ದಾವಾಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡನೆಯ ದಾವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ದಾವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಸೋತ ವಾದಿ ಮತ್ತೆ ಅಂತಹದೇ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೂಡಿದರೆ ಆಗ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೧ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ನೆರವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ದಾವಾದಲ್ಲದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾವಾಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಾಕುವ ಎಲ್ಲ ದಾವಾಗಳೂ ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಜಾ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ನಿಯಮದ ಅನ್ವಯಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರೈಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಲಂ ೧೦ರಂತೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಲವು

ದಾವಾಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆ ಬಾಕಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಂತಹ ನಂತರದ ದಾವಾಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕಲಂ ೧೧ರಂತೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ದಾವಾಗಳನ್ನು ಅದೇ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೂಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಂತಹ ಮುಂದಿನ ದಾವಾಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಜಾಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಾದಿಯೊಬ್ಬ ದಾವಾ ಹೂಡದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮ ೧೯೩೬ರ ಕಲಂ ೪೧(ಎ)ರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅನುಬಂಧ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ಸೀಮಿತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಸಂಹಿತೆಯ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಬರ್ಚು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಬರ್ಚು ಮಾತ್ರ, ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಈ ಬರ್ಚು ಅಲ್ಪ ಮೊತ್ತದ್ದು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನೇ ಬಯಸುವುದಾದರೆ ಪದೆ ಪದೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯದೇ ದಾವಾ ಹೂಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಗದಿತ ಮೊತ್ತದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಕಲಂ ೧೨೫, ಸಿಆರ್.ಪಿ.ಸಿ...

ಹಕ್ಕುಳ್ಳವಳು' ಎಂದಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ೧೯೩೬ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಇದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಚಂದರ್ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪೂರ್ವ ಭಾವನೆಯೊಂದನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ದುಡಿಯಲು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ದುಡಿದು, ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಲಹಲು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇಂತಹ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ತನಗೇಕೆ ದುಡಿದು ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಯೂ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಗಂಡನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು? ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಡನೂ ಸತ್ಯ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಪತ್ನಿ ಗಂಡನ ಆದಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ! ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿದೆ: ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಹೇಗಿತ್ತೋ ಅಂತಹದೇ ಜೀವನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜೀವನಾಂಶ ನೀಡುವಂತೆ ಗಂಡನಿಗೆ ಆದೇಶಿಸುವುದು. ಅಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತನಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಂಡನೇ ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿತು. ಗಂಡನ ಆದಾಯ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೆಹಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪೆಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪತ್ನಿಗೆ ಮೊದಲದ್ದಂತಹದ್ದೇ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಸಿಗಲೆಂದು ರೂ.೯೦೦೦/- ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಜೀವನಾಂಶವನ್ನು ರೂ.೨೦,೦೦೦/ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತು.

ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ವೈಕ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಲ್ಲ

ಲ್ಯಾಪರೊಸ್ಕೋಪಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ರೋಗಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ವೈದ್ಯರ ಕ್ರಮವನ್ನು 'ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ್ದು' ಎನ್ನುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಈ ಆಯ್ಕೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯ ವೈಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಿಸಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ' (negligence) ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದೆ.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಧನ್ವಂತಿ ಕುಮಾರ್ ತಮ್ಮ ಕೆಲ ವೈಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈದ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕೆಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮೂತ್ರ ಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. 'ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಸೂಕ್ತ, ನೀವು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಭೇಟಿ ಆಗಿ' ಎಂದೂ ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಮೇರೆಗೆ ಧನ್ವಂತಿಯವರು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಕರಾದ ಝುನ್‌ಝುನ್‌ವಾಲಾ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು, ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ದಿನ ಒಂದನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲ್ಯಾಪರೊಸ್ಕೋಪಿ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಜರಿ ಎಂದೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಧನ್ವಂತಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದಿನದಂದು ಸರ್ಜರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ವೈದ್ಯರು ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಧನ್ವಂತಿಯವರ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿ 'ಲ್ಯಾಪರೊಸ್ಕೋಪಿ ವಿಧಾನದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದು, ಸರ್ಜರಿಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೌಖಿಕ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಧನ್ವಂತಿ 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಜರಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಹೊಲಗೆ ಗುರುತುಗಳು ಕಂಡಿವೆ, ಮಾಡಿದ ಸರ್ಜರಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಬೇಧಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಹಸಿವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತೂಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಸರ್ಜರಿಯ ನೋವು ಇನ್ನೂ ಇದೆ', ಎಂದೆಲ್ಲ ದೂರಿ, ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕೇಳಿ ಗ್ರಾಹಕ ವೇದಿಕೆಯ ಮೊರೆ ಹೋದರು.

ವೇದಿಕೆಯು ದೂರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಆಯೋಗ ಧನ್ವಂತಿಯವರ ಮನವಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ವೈದ್ಯರ ಅಪೀಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

೧೯೫೭ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕ್ವೀನ್ಸ್ ಬೆಂಚ್ ಮುಂದೆ ಫ್ರಿಯರ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯ (special skill) ಬೇಡುವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರ ಕೌಶಲ್ಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ್ದು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಂದು ಆ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಗುರುತಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ತಜ್ಞರ, ಎಂದಿತ್ತು ಈ ತೀರ್ಮಾನ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಎಕರ್ಸ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಬನ್ನಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೌಶಲ್ಯದ ಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಈ ತೀರ್ಮಾನ, "The standard is that of the reasonable average", ಎಂದಿತ್ತು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿದಂತೆ ಫ್ರಿಯರ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಟ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನ ತತ್ವವನ್ನು ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ೨೦೦೫ರ ಜಾಕೊಬ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ

ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಿ ಅಥವಾ ನೇಮಕ ಆಗಿ ಸಂಸತ್ತು ಅಥವಾ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಚುನಾಯಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ ವಕೀಲರನ್ನು ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯತ್ವದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿ ಅವರು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೋರಿಕೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ● ವಕೀಲರ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ● ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ನಿಯಮ ೪೯ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ● ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೇರೆಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಯದ ನೌಕರಿಗೆ (full time employment) ಸೇರಿದರೆ ಅಂತಹ ವಕೀಲನ ಸನ್ನದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ● ಸಂಸತ್‌ದಸ್ಯ ಅಥವಾ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗುವವರು ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಗಾರ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆ ಪಡೆದರೂ ಅವರು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಮಧ್ಯೆ ನೌಕರ-ನೌಕರಿದಾತ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ● ಹಾಗಾಗಿ ನಿಯಮಾವಳಿ ೪೯ರಂತೆ ಅವರ ಸನ್ನದು ರದ್ದು ಪಡಿಸಲಾಗದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎರಡೂ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ೧೯೬೮ರ ಹಕ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಕೋಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಡೆನಿಂಗ್ "ಕೇವಲ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೋ ಏನೋ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದೆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗದು", ಎಂದಿದ್ದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದ ಅಪೀಲುದಾರ ವೈದ್ಯರು ಅಗತ್ಯ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಾದ ನಂತರ ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಸರ್ಜರಿಯಿಂದ ಫೆಲೊ ಆಗಿದ್ದರು. ನಂತರ ೧೯೭೭ರಿಂದ ಹಲವು ಸರ್ಜರಿ ನಡೆದ ೦೮.೦೮.೭೭ರವರೆಗೆ ಹಲವು ಸರ್ಜರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಅವರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಲ್ಯಾಪರೊಸ್ಕೋಪಿ ವಿಧಾನದ ಸರ್ಜರಿ ಬಿಟ್ಟು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದ ಸರ್ಜರಿ ನಡೆಸಲು ಅನುಮತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ವಿಧಾನ ಬದಲಿಸಿದ್ದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಎನ್ನುವ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಂದಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರೋಕ್ಷ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತು ಎಂದಿತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಧನ್ವಂತಿ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪತ್ರದ ನಾಲ್ಕನೆ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಯ ವಿಧಾನದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇತ್ತು. ಪರಿಯ ವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಲ್ಯಾಪರೊಸ್ಕೋಪಿಗೆ ಪರಿಯವಾದದ್ದು, ಎಂದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನ. ಅನುಮತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಮಿರಾ ಕೊಳ್ಳಿ ಪ್ರಕರಣದ ೨೦೦೮ರ ತೀರ್ಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ ತಪ್ಪಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು.

ಈ ತೀರ್ಮಾನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನವಿನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ನಿಯಮ ಎಂದರೆ ವೈದ್ಯ ರೋಗಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಮಾಡಿದ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಒಪ್ಪಿತ. ಬೇರೆ ಏನೋ ಸರ್ಜರಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಅದು ಒಪ್ಪಲಾಗದ್ದು ಎಂದಿತ್ತು ಈ ತೀರ್ಮಾನ. ವಿನಾಯಿ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನ ರೋಗಿ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ರೋಗಿಯ ಒಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಕಾಯಿರಿ ಎಂದು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಅಸಮಂಜಸ. ಈ ವಿನಾಯಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ಆಯೋಗ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತ್ತು.

ದೂರುದಾರರ ಇನ್ನೊಂದು ಆಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ವೈದ್ಯರು ಮೂತ್ರಕೋಶದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯದೆ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು, ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಗಂಗಾರಾಂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಎರಡನೆ ಸರ್ಜರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಮೊದಲನೆ ಸರ್ಜರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದವು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರವನ್ನು ದೂರುದಾರ್ತಿ ಒದಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಎದುರುದಾರ ವೈದ್ಯರು ಖಂಡಿತ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ ಹೊಣೆ ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದಿತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ.

ಇದಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೂರುದಾರ್ತಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಯಾವ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು - ಎಂದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಜ್ಞ ಸರ್ಜನ್ನರನ್ನು - ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿ, ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ದೂರುದಾರ್ತಿ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂದಿತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ.

ವೈದ್ಯರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಹೇಳಿದ್ದು ಇದು : 'ಮಾಡಲಾದ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೂ ವೈದ್ಯರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು.' ಇದರರ್ಥ ಧನ್ವಂತಿಯವರ ಸರ್ಜರಿಯ ನಂತರದ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸರ್ಜರಿಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ದೂರುದಾರ್ತಿ/ತಿ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರಷ್ಟೆ ಸಾಲದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದಿತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಜ್ಞನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕರೆತಂದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನ್ಯಾಯಾಪೀಠ ಈ ವೈದ್ಯರ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಧನ್ವಂತಿಯ ದೂರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮೊಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೭೩ರ ಪ್ರಕಾರದ ಅಪೀಲನ್ನು ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೯೭ರ ಪ್ರಕಾರದ ಮೊದಲ ಅಪೀಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆ ಕಲಂ ೧೭೩ರ ಪ್ರಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಕರಣದ ಎಲ್ಲ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು.

ಈ ತೀರ್ಮಾನಂತೆ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಬರೆಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸದೆ ಹೃಸ್ತ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಅಪೀಲನ್ನು ನಿಕಾಲ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ...

ಕಂಡಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಇಮ್ರಾನ್ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಂತರ ಅದು ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಫಿಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೌಕರಿ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರು ಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿದ್ದರು - ನೌಕರಿಗೆ ಅರ್ಹರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಇಮ್ರಾನ್, ನೌಕರಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಆಯೋಗದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಎದುರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಡೆ ತಟ್ಟಿದರು.

ವಾದ ವಿವಾದ ಆಲಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಕೊಡುವ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೆ, "ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಗಳಿ ಒಂದು ಕೊರತೆಯ ಸರಕು", ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ತನಗೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಡುಗಡೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಯಾವ ಮಹತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿವಾದವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು. ಸರಕಾರ, ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಇಮ್ರಾನಿಗೆ ಜಯವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ 'ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಕೆಲಸದಂತೆ ಅಲ್ಲ' ಎಂದಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗುವವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಕಳಂಕರಹಿತವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದಿತ್ತು. ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣದ ಆಪಾದಿತ ಖುಲಾಸೆ ಆದರೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತ್ತು. 'ಹೌದು, ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸೇವೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸದಂತೆ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇರೆಯದೆ' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿತು ನ್ಯಾಯಪೀಠ. ಹಾಗೆಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅದರದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಂತೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು ಎಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮರು ಉಸುರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಸುಧಾರಿಸುವ, ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕಲಿತು, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು ಎಂದಿತು. ಹಿಂದಿನ ನಡುವಳಿಕೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೋಗವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು ಏನು ಎಂದು ಹೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ, ಗುರುತಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಬಾಂಬೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ್ದು ಎಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಇಮ್ರಾನ್‌ರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶಿಸಿತು.

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತರಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲದಂತೆ, ನಿಂತು ಗೆದ್ದರೂ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಆಗದಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಂತಹ ಕೋರಿಕೆಗೆ 'ಉಹೂಂ' ಎಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಇಂತಹ ಅನುಬಂಧವನ್ನು ತಾನು ಚಲಾವಣೆಗೆ ತರಲು ಕೋರ್ಟ್ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಂತ್ರಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಧಾನಿಯ ವಿವೇಚನೆ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಪೀಠವೊಂದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಾನೂನಿನ ಮಹತ್ವ ಮನಗಂಡು ತ್ರಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದು ಐವರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠವೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಉತ್ತರಿಸಲಿ ಎಂದು ಬಯಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಕರಣದ ಸುನಾವಣಿಯ ವೇಳೆ ಪೀಠ ಈ ಬಗೆಗಿನ ಸಂವಿಧಾನದ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿತು. ಈ ಬಗೆಗಿನ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳಾದ ೧೦೨ ಮತ್ತು ೧೬೧ ಹಾಗೂ ಜನತಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ IIIರಲ್ಲಿನ ಕಲಂ ೭, ೮, ೯ ಮತ್ತು ೧೦ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೊದಲು ಸರಿ ಸುಮಾರು ಇಂತಹದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ೨೦೦೨ರ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಫಾರ್ ಡೆಮಾಕ್ರೇಟಿಕ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರತಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೂ ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನೂ ಹಾಳ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಗಮನಿಸಿತು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸಾವು...

ನಿಕಟಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಈ ನಿಯಮ ಹೇಳದು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೀಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿರುವ ಹಲವು ತೀರ್ಪುಗಳಿವೆ. ಈ ತೀರ್ಪು ಅಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಭಿನ್ನ ಆಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ವಿಶೇಷ.

ಹಾಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ೧೯೯೦ರ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳೊಂದರ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಭಾಸ್ಕರ್ ಸಾಹು ಸೈಕಲ್ ಮೇಲೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೇಲಪಾಡ್ ಸೇತುವೆ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರದೀಪ್ ಬಸೋಯಿ ಬಾಂಬ್ ಎಸೆದರು. ಅದು ಭಾಸ್ಕರ್ ಸಾಹು ಅವರ ಬಲಗಾಲಿಗೆ ತಾಗಿ ಅವರು ಬಿದ್ದಾಗ ಆಪಾದಿತ ಅವರ ಭುಜಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಆ್ಯಸಿಡ್ ಸುರಿದರು. ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಘಾಯಗೊಂಡ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಆಪಾದಿತರ ಪಾರ್ಶ್ವವರು ತೆರಳಿದರು. ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಹಳ್ಳಿಯವರೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಅಣ್ಣ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯಿತು.

ತನಿಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು ಭಾಸ್ಕರ್ ಸಾಹು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೭೧ರಂತೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಾಹು ತಮನಗೆ ಆದ ಘಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದರು, ಪ್ರದೀಪ್ ಬಸೋಯಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರು. ಇದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸಾಹು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಾಂಬ್ ಹೊಡೆತ, ಕೋಲನ ಹೊಡೆತ ಮತ್ತು ಆ್ಯಸಿಡ್ ದಾಳಿಯಿಂದ.

ಪ್ರದೀಪ್ ಬಸೋಯಿಗೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಿ ಅವರ ಅಪೀಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಜಾ ಆಯಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಸಾಹು ಕಡೆಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಏನು? ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಹೇಳಿಕೆ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೭೧ರ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೆದಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆದಾರ ತೀರಿದ್ದ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಅಭಿಯೋಜನೆಯವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೩೨(೧)ರಂತೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಆಯಿತು.

ಆಪಾದಿತನ ಅಪೀಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಬಂದ ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಈ ಕ್ರಮ ಸಮರ್ಥನೀಯವೆ ಎಂಬುದು.

ಕಲಂ ೩೨(೧) ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಯಾವ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಹೇಳಿಕೆದಾರ ತೀರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೇನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠವನ್ನೂ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠ, ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೩೨(೧)ರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ತೀರಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೩೨(೧)ರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಕ್ರಮ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದಿತು.

ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯೊಬ್ಬಳ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಪೊಲೀಸರ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕ್ರಮ ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ, (Protection of children from sexual offences Act), ೨೦೦೨ (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪೊಸ್ಟೊ)ರ ಅಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಅಪರಾಧದ ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯೊಬ್ಬಳು ಬಸಿರಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾಗಿ ಸೀದಾ ಹೆರಿಗೆ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೯(೧)ರಡಿ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಲಮಿನಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿರುದ್ಧ ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದೂ ಅದನ್ನು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಒಂದು ಅಪರಾಧ.

ಹಾಳ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನಲು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 'knowledge' ಶಬ್ದದ ಮಿಮಾಂಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ೨೦೦೪ರ ಎ.ಎಸ್.ಕೃಷ್ಣನ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ knowledge ಎಂಬುದಕ್ಕೆ "...an awareness on the part of the person condemned indicating his state of mind" ಎಂದಿತ್ತು.

ಈ ಆಧಾರದಿಂದ ನೋಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅಪರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕರಣ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ಪತ್ರಿಕೆ, ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707/10/1/2009-TC

ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರು

RNI No. KARBIL 2010/64911

Some Ominous Trends

There are portents. The critical aspects of the question 'What's the Supreme Court for' are institutional, they concern the limits on the manner in which the Court deals with the subject matter confided to it. A superficial answer would be that the Court is for judicial interpretation of the Constitution in cases that are justiciable. A more comprehensive and meaningful answer must explore what is judicial interpretation though the distinctions are subtle and the process is complex. The extensive use of judicial review and constitutional adjudication as an instrument of what is perceived to be reform may give rise to profound controversy. It is difficult now for admirers of the Court and the rule of law to avoid worrying that progressive activism is endangering their historic role. In a free democratic polity the judiciary and constitutional adjudication can hardly break very far away for very long from the dominant long range will of the people.

When judicial activism spans into areas not marked for courts, judges try to frame doctrine to dispose of matters on what sound as legal grounds. As the doctrine was created in the first place to achieve something that the existing law or legal principles did not permit, judicial power will have expanded to yet a new area. Such doctrines are applied to new cases and what may begin as an attitude of 'let us do it this one time' becomes a distortion of constitutional government. That is the danger of unbridled judicial expansionism tending to undermine the neat but delicate constitutional balance and which Courts must wisely avoid. It is also not uncommon for the Court to issue directions which have the effect of unsettling long and well settled issues. Such directions also adversely affect persons who are not before the Court and rob them of their vested rights.

The Court is ill equipped to deal with and pronounce on matters of faith. Judicial interference with religious practices unless they are social evils can seriously damage the constitutional fabric. The Court imposing its morality or rationality with regard to religious practices would negate the freedom to practise one's religion according to one's faith and belief. The dissenting view that judicial review of religious practices ought not to be undertaken commends itself as dictated by wisdom. A dissent sometimes is a call to and grounding in traditions reared by experience and discernment and resisting the temptation of falling a prey to the seemingly attractive.

Government leaving to the 'wisdom of Court' to take a call on sensitive issues is an ominous trend. In a constitutional democracy the wisdom of any policy or legislative or

administrative measure must be that of the legislature and the executive, representative of and accountable to the people, never the wisdom or morality of the judge. Judicial review is concerned with the legality or constitutionality of any action, not with its wisdom or even lack of it. Government should not abdicate its functions and responsibilities. For representative democracy to maintain its legitimate domain of activity and authority, it is only appropriate that the social, political and economic agenda for the nation is not set by judiciary. "Flattery is often the graveyard of the gullible." Leaving a matter to the wisdom of the Court is very alluring. But judges should resolutely set their face against such temptations. The Constitution guarantees the liberties of self government. Its primary purpose and role is to preserve and encourage active liberty which is citizens' participation in shaping government and its laws. Promoting this ideal calls for judicial deference to the other wings of government.

There is another disturbing sign. Appointment of a High Court judge in the common law tradition is the announcement of an emerging judicial personality. Elevation to the superior judiciary has always been considered an invitation to cross over from the Bar to the Bench. It is something for which

any Chief Justice is to be thankful to the counsel. M.S.Menon, CJ considered his persuading Krishna Iyer to become a judge as one of the major achievements of his judicial career. However unfortunately over the years it became common for the newly appointed judges to express gratitude to the Chief Justice while it should it be the other way round. Now matters have come to such a dismal and farcical state that prospective candidates for appointment to the High Court Bench are called by the Supreme Court Collegium for an interaction and these future judges unabashedly present themselves and get appointed. Nothing can be more demeaning. It also discloses a trust deficit in the High Court which recommends the candidates. It is incomprehensible as to what can be gathered in such short interactions. Those who are to be watchdogs act as poodles. Invitation has degenerated to application and supplication! The whole system of appointments to the superior judiciary is flawed and illegitimate. This new practice without any constitutional support is another addition to the flaws.

All our problems may be summarized in these insightful lines:

Where is the life we have lost in living? / Where is the wisdom we have lost in knowledge? / Where is the knowledge we have lost in information?

passed the bill. With the presidential assent the amendment comes in to force.

G.S.Vishveshwara Memorial Lecture was delivered by Dr.Pavagada Prakash Rao on 04-08-2018 at Gokhale Institute of Public Affairs, Bengaluru. Subject of the lecture was 'Ramayanadalli Dharma Jijnase'.

Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com

Appointments

Chief Justice of Madras High Court J| Indira Banerjee, Chief Justice of Orissa High Court J| Vineet Saran and Justice Chief Justice of Uttarakhand High Court K.M.Joseph have been appointed as judged of the Supreme Court. These appointments take the strength of Supreme Court Judges to 25 as against the sanctioned strength of 31. For the first time there are three women judges functioning in the Court. They are J| R.Banumathi, J| Indu Malhotra and J| Indira Banerjee.

Along with these appointments Chief Justices of seven High Court are also being named. They are J| Gita Mittal to J&K High Court, J| Hrishikesh Roy to Kerala High Court, J M.R.Shah to Pattana High Court, J| Aniruddha Bose to Jharkand High Court, J| Rajendra Menon to Delhi High Court and J| Jhaveri to Orissa High Court.

Status Elevated

Rajya Sabha passed 120th Constitution amendment bill by voice vote on 06-08-2018 providing for constitutional status to the national backward classes commission. Lok Sabha had already

Obituary

We regret to inform the sad demise of the following

- On 14-09-2018 L.C.Samuel, Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 21-09-2018 C.Narasimhachar, Advocate, passed away at Bengaluru
- On 22-09-2018 Gangadhar Sangolli, Advocate, passed away at Bengaluru
- On 23-09-2018 S.V.Venugopal, Advocate, passed away at Bengaluru
- On 25-09-2018 N. Balaram, Advocate, (70), passed away at Bengaluru
- On 30-09-2018 H.Umesh Shetty, Retired District and Sessions Judge, passed away

Importance of day-to-day Trial in Criminal Cases

It is said that trial in a criminal case is a journey to unravel the truth. Therefore, such an exercise must be effective and meaningful. Section 309 of Criminal Procedure Code, 1973 (Cr.P.C.) mandates that when once a trial or an enquiry in a criminal case starts, it must be held on a day-to-day basis. Even to adjourn a criminal case beyond the next date, the Presiding Officer needs to assign reasons. Criminal cases which are 5 years old (in which the accused is/are on bail) and criminal cases in which accused is/are in judicial custody need to be taken upon for trial on priority. The Hon'ble Supreme Court has emphasized the need to follow the mandate of Section 309 of Cr.P.C. in many of its decisions. Still it has not been possible to hold the trial on a day-to-day basis, for some practical reasons. As a result of this, hardship and inconvenience is caused to the accused as well as the witnesses including the victim.

2. The Presiding Judge will have to visualize the practical difficulties which would be encountered during the course of the trial and take all possible steps before fixing the date/s for trial. In this regard, convening a meaningful conference of all the stake holders before fixing the date/s for trial would enable the Judge to go on with the case on a day-to-day basis. The concept of pre-trial conference is highlighted by the Hon'ble High Court of Karnataka in the case of *N.R. Bhat - Vs- State of CBI/SPE, Bangalore* reported in ILR 2016 KAR 4829.

3. In the above decision, many useful tips have been given about taking effective steps before fixing the trial. Accused, his Advocate, Prosecutor and responsible police officer of the agency which investigated the case would take part in pre-trial conference that would be convened by the Judge. If trial is fixed by the Judge after a meaningful pre-trial conference, chances of witnesses being lured or won over will become bleak. The witnesses whose evidence could be dispensed with can be done by marking certain documents. If in a murder case, the accused does not dispute the fact of death due to homicide, the evidence of the doctor who conducted the post-mortem could be dispensed with by marking the post-mortem (PM) report by consent u/s 294 of Cr.P.C. Reports of certain government scientific experts could be marked as per Section 293 of Cr.P.C. and thus, the authors of such reports could be dispensed with from deposing before the criminal court/s. Similarly, if a witness does not know the court language or English, steps could be taken to appoint an interpreter well in advance. These are some instances of possible steps that could be taken well in advance.

4. Of late, the Hon'ble Supreme Court in the case of *State of*

Justice A.V. Chandrashekara
Judicial Member, Karnataka State
Administrative Tribunal, Bengaluru

Kerala -Vs- Rasheed (Criminal Appeal No.1321/2018) has laid down some broad guidelines to be followed by trial courts to hold a criminal trial and this decision is a binding precedent under Art. 41 of the Constitution of India. The guidelines laid down by the Hon'ble Supreme Court in Paragraph-12 of *Rasheed's case* are only illustrative and they are as follows:

"12. The following practice guidelines should be followed by trial courts in the conduct of a criminal trial, as far as possible:

- a detailed case-calendar must be prepared at the commencement of the trial after framing of charges.
- the case-calendar must specify the dates on which the examination-in-chief and cross-examination (if required) of witnesses is to be conducted;
- the case-calendar must keep in view the proposed order of production of witnesses by parties, expected time required for examination of witnesses, availability of witnesses at the relevant time, and convenience of both the prosecution as well as the defence, as far as possible.
- testimony of witnesses deposing on the same subject-matter must be proximately scheduled;
- the request for deferral under Section 231(2) of the Cr.P.C. must be preferably made before the preparation of the case-calendar;
- the grant for request of deferral must be premised on sufficient reasons justifying the deferral of cross-examination of each witness, or set of witnesses;
- while granting a request for deferral of cross-examination of any witness, the trial courts must specify a proximate date for the cross-examination of that witness, after the examination-in-chief of such witness (s) as has been prayed for;
- the case-calendar, prepared in accordance with the above guidelines, must be followed strictly, unless departure from the same becomes absolutely necessary;
- in cases where trial courts have granted a request for deferral, necessary steps must be taken to safeguard witnesses from being subjected to undue influence, harassment or intimidation.

5. Speedy trial of a criminal case is one of the salient features of Art. 21 of the Constitution of India which mandates that no person shall be deprived of his life or liberty except according to the procedure established by law. Thus, the mandate of Section 309 of Cr.P.C. has great relevance in achieving this goal. The Presiding Judge would be well within his/her purview to take all possible steps, apart from the one indicated in paragraph 12 of the above decision, in order to comply with the mandate of Section 309 of Cr.P.C. In this direction, the Prosecutors have a greater responsibility in effectively assisting the court to organize a pre-trial conference so as to fix effective calendar for trial.

Workshop on Specific Relief (Amendment) Act, 2018

A workshop pertaining to the amendment made to Section 20 of the Specific Relief Act, 2018 was organized by the Lahari Law Academy on 6th October 2018 at the Karnataka Judicial Academy, Bengaluru. The day unfurled with the welcome note given by K.G.Raghavan, Senior Advocate followed by the keynote speaker Justice K.N.Phaneendra, judge of the High Court of Karnataka as well as the other two noted speakers Gowri Shankar and Y.K.N.Sharma, Advocates who enlightened the legal audience with authority the various facets of the amended Section 20 of the Specific Relief Act, 2018.

Addressing the audience J| K.N.Phaneendra vividly enumerated on the old as well as the amended Section 20 of the Act and how the amended section not only is beneficial to the plaintiff but, also shall act as a shield to the defendant if recourse is taken under sub-clause (b) of Section 16 of the Act. The speaker laid emphasis that judicial conscious of the Court shall prevail upon the discretionary aspect in decreeing a suit for Specific Relief particularly more so when the defendant proves his case beyond reasonable doubt with evidence as per sub-clause (b) of Section 14 and sub-clause (b) of Section 16 of the Act. The keynote speaker summed up his speech by

Lavanya S., Advocate

posing the legal audience to ponder and watch in the days to follow on whether the amendment made to Section 20 of the Act, would have a retrospective or prospective effect.

Followed by keynote address, the next speaker Gowri Shankar addressed the gathering and highlighted on the day, the amended Act shall come into force. Finally he wrapped up his speech relying upon sub-clause (b) of Section 20 which states on establishment of special courts and he emphasized that mere creation of special courts alone is not suffice but, providing with adequate infrastructure depending on the work load must be the observation of the Legislature in order to give the intended sovereignty to Section 20 of the Act.

The last speaker of the day was Y.K.N. Sharma, who enumerated not only on Section 20 of the Act but, also laid great emphasis on third-party rights, Section 52 of the Transfer of Property Rights and Rights of the purchaser (Pendente lite) and also on Benami Act 1988.

The day's discussion finally came to an end with the thank you note delivered by Promod B, Advocate and Convenor of Lahari Law Academy

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bengaluru

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bengaluru-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bengaluru-560 009

Editor : Aravind. M. Neglur.

aravindneglur@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911